

عنوان مقاله:

روانه خوانی و وارونه خوانی نشانه های تمدن جدید در ایران معاصر (دوره قاجار)

محل انتشار:

دو فصلنامه تحقیقات تاریخ اجتماعی، دوره 8، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

قباد منصوربخت - استادیار گروه تاریخ/دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

روابط و مناسبات میان جوامع و کشورها صرف نظر از نوع شان، همواره ماهیتی اجتماعی داشته و در ذیل دو نهاد اصلی اجتماع؛ یعنی فرهنگ و تمدن صورت می گرفته اند. بر این اساس جوامع بشری در جریان روابط و مناسبات مختلف اگرچه دستاوردهای مادی و معنوی خود را به یکدیگر عرضه می کردند، این دستاوردها صرفا کالایی مادی و معنوی به شمار نمی آمدند و نمی آیند. دستاوردهای مزبور، نشانه های یک فرهنگ و تمدن خاص و مهم تر از آن، قدرت مادی و معنوی یک فرهنگ و تمدن و جامعه مشخص به شمار آمدند و می آیند. ظهور تمدن جدید اروپایی و مواجهه و مقابله آن با دیگر تمدن های بشری از جمله ایران، بر همین اساس صورت گرفت و از مجرای مواجهه نظامی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، ضمن غلبه بر تمدن های قدیم، نشانه های قدرت بی سابقه خود را در هر چهار حوزه اجتماع یعنی سیاست، اقتصاد، اجتماع و فرهنگ با وضوح تمام آشکار ساخت و تمدن قدیم ایران را در معرض تغییرات اساسی قرار داد. یافته های این تحقیق بر پایه روش تبیین عقلانی (با تاکید بر دو حوزه اجتماعی نظامی سیاسی و اقتصادی) نشان می دهد که پادشاهان قاجار علی رغم مواجهه طولانی با تمدن جدید، از رونه خوانی نشانه های تمدن جدید عاجز ماندند و همچنان در سودای متوهمانه حفظ دوران قدیم و روابط و مناسبات آن به سر بردند و چندان به وارونه خوانی نشانه های تمدن جدید اصرار ورزیدند که سرانجام با غرق کردن ایران در مسائل تمدن جدید، خود نیز از صحنه سیاست ایران محو شدند.

کلمات کلیدی:

تمدن جدید، نشانه های تمدن جدید، نشانه های اجتماعی، نظامی و اقتصادی تمدن جدید، پادشاهان قاجار، مسائل تمدن جدید

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/861969>

